

A pálya megkoronázása

Crowning of a Career

FOTÓ: BUCHMANN-HORVÁTH EMESE

A Nemzet Színészeinek szűk körű társasága tizenkét főből áll. Csak akkor választanak új tagot, ha valaki eltávozik az élők sorából. Töröcsik Mari halála után a magyar színjátszás tizenegy óriása egyöntetűen Lehoczky Zsuzsa mellé tette le a voksát. A Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja az első olyan művész, aki a zenés színház képviselőjeként került be a Nagy Csapat tagjai közé.

– A Nemzet Színészei közé tartozni akkor kitüntetés, mely semmi máshoz nem hasonlítható – mondja a művésznő. – Még mindig nem akarom elhinni, hogy ez velem megtörténhetett. Büszke, megatott és boldog vagyok, hogy ez az elképesztően nagy megtiszteltetés pont engem ért. A tizenegy nagyszerű kollégám az egész pályámat megkoronázta azzal, hogy rám szavazott. Az, hogy közéjük tartozhatok végtelen nagy öröm a számomra. Minden alkalommal elszorol a torkom, ha erre gondolok. Köszönöm nekik és mindazoknak, akik most velem együtt ünnepelek.

■ Ki érdemelte volna meg jobban ezt a kitüntetést, mint a művésznő, aki már gyerekkora óta színpadon áll?

– Valóban már tizenegy évesen szerepeltem a szegedi színházban és hatvannégy éve

pedig színészként koptatom a világot jelentő deszkákat. A kezdetek óta sok energiával, hűséggel és odafordulással viszonyultam a pályához. Huszonegy éves voltam, amikor az 1956–1957-es szezonra leszerződtem a kaposvári Csiky Gergely Színházhoz, ahol Tordy Gézával, Csurka Lászlóval azonnal főszerepeket kaptunk. Ám alighogy beindult az évad, kitört a forradalom, és bezárt a színház. Mindenképpen haza akartam menni Szegedre, de a közlekedés is leállt. Megkértem a Kaposvárra tejet szállító teherautó sofőrjét, hogy vigyen fel magával Pestre. Ott ő továbbra is szívén viselte a sorsomat. A fővárosban rábeszélte a szegedi tejjáraton dolgozó kollégáját, hogy épségben juttasson haza Szegedre, az édesanyámhoz. Amikor konszolidálódott a helyzet, már nem akartam visszamenni Kaposvárra. Tordy és én leszerződöttünk a szegedi színházhoz, ahol a rendezők jobbnál jobb főszerepekkel valósággal elkényeztettek bennünket.

■ Tehetsége, temperamentuma és humora hamar a teátrum üdvöskéjévé avatta.

– Nekem Szeged „hazai pálya”, hiszen ott nőttem fel és úgymond a fél várost ismertem. Ha végimentem a Kárász utcán gyakran találkoztam gyerekkori pajtásaimmal, akik emberként és színészként is kíváncsiak voltak rám. Nagyszerű dolog úgy elindulni a pályán, ha körül veszi az embert a közönség rajongó szeretete.

■ Sikereinek, népszerűségének híre a fővárosba is hamar eljutott...

– Nincs az a szubrett, aki ellen tudna állni a Budapesti Operettszínház hívószavának! 1962. augusztus 1-jén leszerződtem a Nagymező utcai teátrumba és elkezdődött életem újabb sikersorozata. A színjátszás nagymesterei mellett azonnal főszerepeket kaptam, így volt kiktől tanulnom. Olyan zseniális színészekkel léphettem színpadra, mint Ajtay Andor, Honthy Hanna, Latabár Kálmán, Feleki Kamill, Németh Marika, Rátonyi Róbert vagy Gábor Miklós. A drága Bodrogi Gyula nemcsak a színházban, hanem számos televíziós műsorban is a partnerem volt. A János vitéz című operettben most is együtt játszottunk: ő a francia király, én pedig a mostoha.

The narrow group of Actors of the Nation consists of twelve people. They choose a new member only when someone passes away. After Mari Töröcsik's death, the eleven giants of Hungarian acting voted unanimously for Zsuzsa Lehoczky. The Kossuth and two-time Jászai Mari Award-winning, Worthy and Outstanding Artist, Eternal Member of the Society of Immortals, is the first artist to represent a musical theatre in the distinguished group.

– Being an Actor of the Nation is a recognition incomparable to anything else – the artist says. – I still find it hard to believe that this happened to me. I am proud, touched and happy to receive this amazing honour. My eleven great colleagues crowned my entire career by voting for me. The fact that I can be one of them is an infinite source of joy for me. I am all choked up when I think about it. I thank them and everyone who is celebrating with me now.

■ Who would have deserved this award more than an artist who has been on stage since childhood?

– I actually performed in the theatre of Szeged at the age of 11, and I have been acting on the boards that represent the world for 64 years. Right from the start, I approached this profession with a lot of energy, loyalty and devotion. I was 21 years old when

FOTÓ: NOVÁK MÁRIA

■ **A hatvanas években a szakma világszerte a My Fair Lady színpadi és filmsikerétől volt hangos.**

– Az operettszínháznak is sikerült megszerezni a játsszói jogokat és 1966-ban a Nagymező utcában sor került a musical magyarországi ősbemutatójára. Óriási szerencsém volt, hogy Básti Lajos Higgins professzora mellett én lehettem Eliza. A budapesti közönség akkor figyelt fel rám igazán és éveken át a My Fair Lady lett a teátrum legsikeresebb produkciója.

■ **Akkoriban még nem lehetett olyan szabadon utazgatni a nagyvilágban, mint manapság. Ám a neves magyar művészeket sokszor delegálták különböző külföldi kulturális eseményekre.**

– A Helsinkiben megrendezésre kerülő Világifjúsági Találkozóra, a kulturális delegáció tagjaként, Ráttonyi Róbert partnereként én is kiutazhattam Finnországba. Egy véletlennek köszönhetően ott ismerkedtem meg a válogatott futballistával, Tichy Lajossal, aki azonnal elkezdett nekem udvarolni. Az ismeretségből itthon szerelem, majd házasság lett. Tőle kaptam életem legszebb ajándékát, a lányunkat: Krisztinát.

■ **Kisgyerekes anyaként nehéz karriert építeni.**

– Fiatalon annyi felkérésem volt, hogy valóban nem tudtam az anyai szerepkörnek tökéletesen megfelelni. Ha nem az operett-

I signed for the Csiky Gergely Theatre in Kaposvár for the 1956–1957 season, where we immediately received lead roles with Géza Tordy and László Csurka. But as soon as the season started, the revolution broke out and the theatre closed. I was adamant to return home to Szeged, but traffic also stopped. I asked a lorry driver transporting milk to Kaposvár to take me to Pest. He remained genuinely concerned with my fate. In the capital he persuaded his colleague who had to deliver dairy to Szeged to take me home to my mother, safe and sound. After the situation was consolidated, I no longer wanted to go back to Kaposvár. Tordy and I signed a contract for the theatre in Szeged, where the directors showered us with better and better lead roles.

■ **Your talent, temperament and sense of humour soon made You the sweetheart of the theatre.**

– For me, Szeged was like home, because I grew up there and I knew half of the city, so to speak. Walking down Kárász Street, I often met my childhood buddies who were interested in me as both as a person and an actress. It is

great to start a career surrounded by such an admiring audience.

■ **News of Your success and popularity soon reached the capital too...**

– No soubrette can resist the calling of the Budapest Operetta Theatre! On the 1st of August, 1962, I was contracted to the theatre in Nagymező Street and a new success series began in my life. Straight off I received lead roles next to the grand masters of acting, so I can say I had many great teachers. I could step on the stage with brilliant actors like Andor Ajtay, Hanna Honthy, Kálmán Latabár, Kamill Feleki, Marika Németh, Róbert Ráttonyi or Miklós Gábor. Dear Gyula Bodrogi was my partner in the theatre and in many television shows. We still play together in the operetta *János vitéz (John the Valiant)*: he is the King of France and I am the stepmother.

■ **In the 1960s, the profession all around the world was obsessed with the theatrical and film success of My Fair Lady.**

– The Operetta Theatre also managed to acquire the rights to perform it, and in 1966 the Hungarian premiere of the musical took place in Nagymező Street. I was very lucky to be Eliza alongside Lajos Básti, who played Professor Higgins. I managed to attract the attention of the audience in Budapest too, and *My Fair Lady* was the theatre's most successful production for years.

■ **At the time, one could not travel the world as freely as we can today. Yet, famous Hungarian artists were often delegated to various foreign cultural events.**

színházban léptem fel, akkor vidéki, illetve külföldi meghívásoknak kellett eleget tennem. Ezeken az utakon Németh Sándor tán-

cos-komikus volt az állandó partnerem. Így azt is pályának köszönhetem, hogy körbeutazhattam az egész világot.

– As a member of the cultural delegation and Róbert Rátonyi's partner, I had the chance to travel to Finland for the World Youth Meeting in Helsinki. Accidentally, I met the national footballer Lajos Tichy there, who immediately started courting me. The acquaintance turned to love and then we got married at home. I received the most beautiful gift of my life from him: our daughter, Krisztina.

■ **For a mother of a small child, it is difficult to build a career.**

– At a young age, I had so many requests that I really could not fit into the mother's role perfectly. When I did not perform in the Operetta Theatre, I complied with invitations to the countryside or foreign countries. Dancer-comedian Sándor Németh was my constant partner on these trips. So due to my acting career, I was able to travel the whole world.

■ **Has Krisztina ever wanted to follow in her mother's footsteps?**

– She had the talent, because she did a good job reciting poems in kindergarten. But then a moment came when she felt discouraged from performing. She was around six when I got an invitation to perform at a

Mother's Day celebration in a cultural centre. The director insisted on Krisztina reciting a poem to the audience as well. My daughter agreed, but at the last minute got frightened of the stage. Fate designed a different path for her.

■ **The pandemic brushed everyone off the stage. Do you still want to return to the limelight?**

■ **Krisztina soha nem akarta követni az édesanyja útját?**

– Volt benne képesség, hisz' az óvodában ügyesen mondott verset. Am eljött az a pillanat, amikor elment a kedve a szerepléstől. Hatéves lehetett, amikor fellépőként meghívtak egy kultúrház anyák napi ünnepségére. Az igazgató kapacitálta, hogy a jelenlévőknek ő is mondjon el egy verset. A lányom rá is állt, de az utolsó pillanatban megrettent a színpadra lépéstől. Neki a sors más utat szánt.

■ **A pandémia mindenkit leparancsolt a színpadról. Vissza akar még térni a rivaldafénybe?**

– A COVID-19 átalakította az életem ritmusát. Az egész rémálomban volt a legjobb, hogy sokat lehettem együtt a lányommal. A pálya folytatásával kapcsolatban bizonytalan vagyok magamban és abban is, hogy akar-e még látni a közönség engem. Egész életemben rengeteget dolgoztam és megtettem, amit elvártak tőlem. Talán nem kellene tovább a fiatalabbak nyakán ülnöm, jöjjön a következő, majd az azt követő nemzedék. Am egy vérbeli színésznek még 85 évesen sem könnyű magát leállítania!

Szendi Horváth Éva

– COVID-19 transformed the rhythm of my life. The best thing about the whole nightmare was that I spent a lot of time with my daughter. I am insecure about myself and whether the audience still wants me to continue my career. I have worked hard all my life and met all expectations. Maybe I should not sit on the shoulders of younger actors anymore, but let newer and newer generations take over. But it is not easy for a full-blooded actor to back off even at age 85!

Kiss-B. Atilla főigazgató köszönti a nemzet színészévé megválasztott Lehoczky Zsuzsa színművésznőt

(Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt)